

POSTANOWIENIE

Dnia 16 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z wniosku H. R.
przy uczestnictwie P. M.
o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 października 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 20 grudnia 2018 r., sygn. akt IV Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kwotę 900 (dziewięćset) zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 3) przyznaje r.p. M. S. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w W. kwotę 900 (dziewięćset) zł, powiększoną o należny podatek od towarów i usług z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawczyni w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 20 grudnia 2018 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację H. R. od postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 1 marca 2018 r.,

oddalającego jej wniosek o stwierdzenie, że nabyła przez zasiedzenie fizyczną część nieruchomości składającej się z działki geodezyjnej o numerze ewidencyjnym (...)/3, położonej w R. przy ulicy W.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, wnioskodawczyni wskazała przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Jej zdaniem, o oczywistej zasadności skargi świadczy naruszenie przepisów prawa procesowego, zwłaszcza art. 233 § 1 w związku z art. 391 oraz art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c., polegające na przejęciu przez Sąd Okręgowy za własne ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji bez jakichkolwiek merytorycznych rozważań w tej kwestii, mimo że zarzuty apelacji obejmowały przede wszystkim sprzeczność ustaleń Sądu Rejonowego ze zgromadzonym materiałem dowodowym - co jest równoznaczne z nierozpoznaniem tych zarzutów – a prawidłowa analiza materiału zgromadzonego w sprawie powinna doprowadzić Sąd drugiej instancji do odmiennych ustaleń niż te, które poczynił Sąd Rejonowy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, nie publ.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2015 r., III CSK 198/15, nie publ., z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, nie publ., z dnia 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, nie publ., z dnia 27 października 2016 r., III CSK 217/16, nie publ., z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, nie publ., z dnia 7 marca 2018 r., I CSK 664/17, nie publ., z dnia 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, nie publ., z dnia 5 października 2018 r., V CSK 168/18, nie publ.).

Skarżąca nie wykazała, by zaskarżone orzeczenie było dotknięte tego rodzaju nieprawidłowościami.

Wiążąc tę nieprawidłowość z zarzutem naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., pominęła, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, a w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości, iż dotyczy to m.in. zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006, Nr 4, poz. 76, oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., V CSK 11/06, nie publ., z dnia 8 maja 2008 r., V CSK 579/07, nie publ., z dnia 16 listopada 2012 r., III CSK 73/12, nie publ., z dnia 14 lutego 2013 r., II CSK 292/12, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2016 r., I CSK 306/15, nie publ., z dnia 23 czerwca 2016 r., V CSK 536/15, nie publ., z dnia 13 kwietnia 2017 r., I CSK 93/17, nie publ., z dnia 1 grudnia 2017 r., I CSK 84/17, nie publ., z dnia 11 marca 2020 r., I CSK 688/18, nie publ. i z dnia 27 sierpnia 2020 r., I CSK 411/19, nie publ.). Skonstruowany w ramach podstawy art. 398³ § 1 k.p.c. zarzut kasacyjny oparty na wykazywaniu przez skarżącą wadliwej oceny przez Sąd drugiej instancji zgromadzonych dowodów, ze względu na treść art. 398³ § 3 k.p.c. nie mógłby zatem prowadzić do uwzględnienia skargi kasacyjnej, a tym samym nie może być również oczywiście uzasadniony.

O oczywistej zasadności skargi nie świadczy też zarzut naruszenia art. 382 k.p.c. i art. 378 § 1 k.p.c. Przede wszystkim wbrew twierdzeniu skarżącej Sąd Okręgowy poświęcił pierwszą część swych rozważań merytorycznemu, szczegółowemu ustosunkowaniu się do zarzutu wadliwej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, jak również odniósł się do oddalenia wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego geodety (uznając go za zbędny). Przedstawiona przez wnioskodawczynię alternatywna ocena materiału dowodowego, podważająca wiążące Sąd Najwyższy ustalenia faktyczne, oraz utożsamianie merytorycznej decyzji Sądu drugiej instancji o nieuwzględnieniu zarzutów apelacyjnych z ich pominięciem i nierozpoznanie tych zarzutów nie wypełnia określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Ponadto wynikający z art. 378 § 1 k.p.c. nakaz odniesienia się do zarzutów apelacji nie oznacza konieczności bezpośredniego odniesienia się do każdego argumentu apelanta (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2015 r., V CSK 13/15, nie publ., z dnia 13 października 2017 r., I CSK 46/17, nie publ., z dnia 5 października 2018 r., I CSK 608/17, nie publ., postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2018 r., II CSK 203/17, nie publ., z dnia 12 kwietnia 2019 r., I CSK 368/18, nie publ. i z dnia 11 grudnia 2019 r., V CSK 417/18, nie publ.).

Niezależnie od tego należy zwrócić uwagę, że z punktu widzenia rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego istotne znaczenie miało także niepodważane w skardze kasacyjnej (a jedynie uznane za przedwczesne, bez stosownego zarzutu) stanowisko, iż zasiedzenie mogło rozpocząć bieg dopiero po zakończeniu wszczętego - wnioskiem z dnia 3 marca 1982 r. - przez S. D. postępowania działowego, zakończonego postanowieniem z dnia 25 kwietnia 1990 r., a złożony przez uczestnika wniosek o zawezwanie do próby ugodowej i tak przerwałby bieg zasiedzenia.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w postanowieniu.

jw